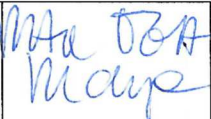

**Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego
gminy Międzybórz**

opracowanie	mgr inż. Marta Ożga-Maluga mgr inż. Bartosz Maluga	
-------------	---	--

Wrocław, maj 2026

Pracownia Projektowo-Usługowa
MALUGA Bartosz Maluga
53-206 Wrocław, ul. Blacharska 24/9
tel./fax 71 321 10 42, www.maluga.pl
NIP 592-185-57-62, Regon 021406059

Wrocław, dnia 2 września 2025 roku

Pracownia Projektowo-Usługowa MALUGA Bartosz Maluga

53-206 Wrocław, ul. Blacharska 24/9

NIP: 592-185-57-62

tel./fax: (71) 321 10 42

Oświadczenie

dotyczy: prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego Gminy Międzybórz.

W związku z art. 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) oświadczam, że ww. prognozę oddziaływania na środowisko sporządzała osoba uprawniona zgodnie z art. 74a ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Bartosz Maluga

Pracownia Projektowo-Usługowa
MALUGA Bartosz Maluga
53-206 Wrocław, ul. Blacharska 24/9
tel./fax 71 321 10 42, www.maluga.pl
NIP 592-185-57-62, Regon 021406869

SPIS TREŚCI

I. CEL I ZAKRES PROGNOZY	3
II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	3
III. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	4
IV. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	4
1. Położenie administracyjne i geograficzne	4
2. Rzeźba terenu i warunki geologiczne	6
3. Prawne formy ochrony przyrody	8
4. Powiązania ekologiczne	9
5. Warunki klimatyczne	10
6. Szata roślinna i świat zwierzęcy	11
7. Gleby	13
8. Wody powierzchniowe	13
9. Zagrożenie powodzią	15
10. Zagrożenie suszą	16
11. Wody podziemne	16
12. Powietrze	17
13. Hałas	18
14. Promieniowanie elektromagnetyczne	19
15. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	19
16. Złoża kopalin	20
17. Dziedzictwo kulturowe	20
V. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	20
VI. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM	21
VII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	23
VIII. OCENA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W TYM PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA	23
1. Synteza ustaleń projektu planu ogólnego	23
2. Oddziaływania stref	24
3. Wpływ ustaleń planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego	26
IX. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	30
X. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	30
XI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	30
XII. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	31
XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	31

I. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Międzybórz.

Gmina Międzybórz przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego uchwałą nr LXIX/427/2024 Rady Miejskiej w Międzybórz z dnia 19 marca 2024 r.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Prognoza spełnia wymogi art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), zawiera także informacje wymagane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości, pismo WSI.411.442.2024.AP) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oleśnicy (uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości, pismo ZNS.9022.4.27.2024.MJ).

II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Plan ogólny to strategiczny dokument planistyczny określający kierunki rozwoju przestrzennego gminy, uwzględniający zarówno aspekty gospodarcze, społeczne, jak i środowiskowe. Jego podstawowym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju poprzez harmonijne kształtowanie przestrzeni, ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo, a także wyznaczenie obszarów pod inwestycje zgodnie z zasadami ładu przestrzennego. Plan ogólny służy również koordynacji polityki mieszkaniowej, transportowej i infrastrukturalnej, a jego realizacja ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, efektywne wykorzystanie zasobów oraz minimalizację negatywnego wpływu urbanizacji na środowisko.

Plan ogólny uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego.

Gmina Międzybórz posiada 100% pokrycie planami miejscowymi.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy planistyczne uwzględniając przede przeznaczenia terenów wynikające z planów miejscowych oraz istniejący sposób zagospodarowania terenów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że suma chłonności terenów niezabudowanych w gminie znacznie przekracza obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową. W związku z tym, na obszarze gminy Międzybórz, poza obszarami uzupełnienia zabudowy oraz lukami w istniejącej zabudowie, nie wyznaczono nowych stref planistycznych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudową zagrodową.

III. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z metodyką prognozy oceniono za pomocą macierzy oceny, możliwe oddziaływania wszystkich stref planistycznych wyznaczonych w ramach projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska.

Przy ocenie wykorzystano wypracowane kryteria oceny oddziaływania uwzględniające stan i największe problemy środowiska, możliwe negatywne oddziaływania, cele dokumentów strategicznych międzynarodowych, krajowych i regionalnych.

Realizacja planu ogólnego będzie miała wpływ na poszczególne komponenty środowiska. Należy spodziewać się zarówno oddziaływań o charakterze negatywnym oraz pozytywnym. Jednak realizacja planu ogólnego w dłuższej perspektywie powinna wpłynąć na poprawę jakości środowiska oraz jakość życia mieszkańców gminy Międzybórz.

W ramach analizy zidentyfikowano potencjalnie znaczące negatywne oddziaływania związane z oddziaływaniem strefy komunikacyjnej na klimat akustyczny. W przypadku innych stref planistycznych i komponentów środowiska prognozuje się zróżnicowane oddziaływania. Warto jednak podkreślić, że spodziewane są również pozytywne oddziaływania związane głównie z funkcjonowaniem stref otwartych oraz zieleni i rekreacji.

Negatywne oddziaływania o niewielkiej skali istotności będą związane zarówno z fazą realizacji poszczególnych przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym i kubaturowym. Faza realizacji trwa określony czas i po jej zakończeniu część negatywnych oddziaływań zakończy się. Będą one miały zatem charakter odwracalny i krótkotrwały. Negatywne oddziaływania o charakterze stałym związane zaś będą z fazą eksploatacji poszczególnych inwestycji realizowanych w strefach planistycznych i będą zależne od ich skali i zastosowanych rozwiązań projektowych i technologicznych.

IV. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Międzybórz położona jest w północno - wschodniej części województwa dolnośląskiego i w północno wschodniej części powiatu oleśnickiego. Od strony północnej graniczy z gminą Sośnie (woj. wielkopolskie, pow. ostrowski), od strony wschodniej z gminą Kobyla Góra (woj. wielkopolskie, pow. ostrzeszowski), od strony południowej z gminą Syców (pow. oleśnicki), od strony zachodniej z gminą Twardogóra (pow. oleśnicki).

Gmina podzielona jest na 14 obrębów: Baków, Bukowina Sycowska, Działawice, Hałdrychowice, Kamień, Klonów, Kraszew, Królewska Wola, Ligota Rybińska, miasta Międzybórz, Niwki Kraszowskie, Niwki Książęce, Ose i Ośka Piła.

Położone w północnej części gminy miasto Międzybórz z siedzibą władz miasta i gminy jest głównym ośrodkiem gospodarczym, oświatowym i kulturowym.

Przez obszar gminy Międzybórz przebiega droga krajowa nr 25 (relacji Bobolice - droga S8 Węzeł „Oleśnica Północ”) oraz linia kolejowa nr 355 Ostrów Wielkopolski – Grabowo Wielkie.

Powierzchnia gminy wynosi 88,62 km² i jest zamieszкана przez 4 996 osoby.

Funkcje wiodące miasta:

- mieszkalnictwo z towarzyszącymi usługami;
- usługi centrotwórcze (usługi handlu, zdrowia, kultury, oświaty i sportu, administracji);
- rekreacja i wypoczynek (zabytki kultury i pomniki przyrody).

Funkcje uzupełniające:

- rzemiosło i funkcje produkcyjno-gospodarcze;
- rolnictwo.

Obszar wiejski to przede wszystkim produkcja rolno leśna. W miejscowościach Królewska Wola, Bukowina Sycowska zlokalizowane są duże zakłady produkcyjne branży meblarskiej. Na podstawie procentowego udziału użytków rolnych i lasów w strukturze użytkowania gruntów miejscowości w gminie można zaliczyć jako:

- wybitnie rolny (obręb: Bąków, Niwki Kraszowskie, Ośka Piła),
- rolny z udziałem lasów (obręb Niwki Książęce),
- rolno – leśny (obręb: Hałdrychowice, Kraszów, Królewska Wola, Ose),
- leśno - rolny (obręb Ligota Rybińska),
- leśny z udziałem rolnego (obręb: Bukowina Sycowska, Działawice, Kamień, Klonów).

Obszar objęty opracowaniem, wg podziału regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego, usytuowany jest w obrębie prowincji, którą jest Niż Środkowoeuropejski, podprowincji – Niziny Środkowopolskie, w zasięgu makroregionu Wał Trzebnicki (318.4), w mezoregionie Wzgórza Twardogórskie (318.45).

Niewielka wschodnia część gminy znajduje się w zasięgu mezoregionu Kotlina Milicka (318.34).

Wzgórza Twardogórskie to ciąg wzniesień, który ma generalną rozciągłość z północnego zachodu na południowy wschód, o przebiegu przypominającym linię łamaną z trzema odrębnymi częściami o różnej orientacji: zachodnią (północ – południe), środkową (wschód – zachód) i wschodnią (północ – południe). Odcinek zachodni jest nazywany Wzgórzami Krośnickimi, wschodni – Wzgórzami Sycowskimi. Na północy i północnym wschodzie sąsiadują z Kotliną Milicką, a na południowym wschodzie ze Wzgórzami Ostrzeszowskimi (skrajną, wschodnią częścią Wału Trzebnickiego). Na południu graniczą z Równiną Oleśnicką, na południowym zachodzie ze Wzgórzami Trzebnickimi (środkowa część Wału Trzebnickiego, rozdzielona obniżeniem zwanym Bramą Malerzowską), natomiast na północnym zachodzie z Kotliną Żmigrodzką stanowiącą kontynuację Kotliny Milickiej. O przebiegu granicy północnej, północno-zachodniej i południowej decyduje kryterium wysokościowe. Wzgórza Twardogórskie to ciąg spiętrzonych pagórów czołowomorenowych zlodowaceń Sanu i Odry, zbudowanych z glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych. Świadectwem obecności lądolodu są również liczne głazy narzutowe skał skandynawskich. Podczas ostatniego zlodowacenia procesy denudacyjne środowiska peryglacjalnego spowodowały złagodzenie starszej rzeźby, która ma obecnie charakter pagórkowaty i falisty. Najwyższym wzniesieniem Wzgórz Twardogórskich jest Zbójnik o wysokości 272 m n.p.m. położony się na zachód od wsi Ose. Średnia wysokość regionu jest równa 175 m n.p.m. Z kolei najniższy punkt osiąga wysokość 105 m n.p.m. i znajduje się na północ od wsi Pracze przy granicy z Kotliną Żmigrodzką. Wysokości względne sięgają ponad 80 m. Wzgórza morenowe uzupełniają długie zbocza, porożcinane dolinami oraz równiny denudacji i akumulacji peryglacjalnej. Poza utworami akumulacji lodowcowej omawiany region budują piaski i żwiry wodnolodowcowe,

a lokalnie piaski, mułki i gliny deluwialne, piaski i żwiry rzeczne oraz ily z przewarstwieniami mułków, piasków i margli¹.

Kotlina Milicka powstała podczas zlodowacenia Warty, jako misa końcowa jezora lądolodu. Na północy graniczy z Wysoczyzną Kaliską, a na wschodzie z Kotliną Grabowską i Wzgórzami Ostrzeszowskimi. Od południa i południowego zachodu sąsiaduje ze Wzgórzami Twardogórkami, zaś od zachodu z Kotliną Żmigrodzką. Pod względem morfologicznym jest to płaska dolina wraz z terasami nadzalewowymi i pradolinowymi, zbudowana z czwartorzędowych piasków i żwirów akumulacji rzecznej, a także z torfów i miejscami namulów torfiastych. Na południu występują równiny akumulacji peryglacialnej. Na podłożu piaszczystym w centralnej i wschodniej części mezoregionu wytworzyły się rozległe pola wydumowe. Są one rozdzielone dolinami Polskiej Wody, Złotnicy i Olszówki. Głębsze podłoże geologiczne tworzą paleozoiczne i triasowe skały osadowe (mułowce, wapienie, piaskowce, sole), na których zalegają osady neogenu i paleogenu: ily, mułki, piaski z soczewkami węgla brunatnych. Miąższość osadów czwartorzędowych wynosi od ok. 10 do ponad 110 m.²

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu struktura funkcjonalno-przestrzenna nie powinna ulec zmianom. Obszar będzie mógł być zagospodarowany zgodnie z planem obowiązującym. Nie będzie możliwe wprowadzenie zmian w oczekiwanym zakresie.

2. Rzeźba terenu i warunki geologiczne

Rzeźba obszaru gminy została ukształtowana przez procesy morfotwórcze związane z zanikiem ostatniego zlodowacenia.

Pod względem tektonicznym obszar gminy położony jest w zasięgu monokliny przedsudeckiej powstałej pod koniec karbonu i wypełnionej osadami karbońskimi, permскими (facji lądowej i morskiej) oraz triasowymi (retyk). Lite skały osadowe starszego podłoża przykrywają utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez miocen górny zbudowany głównie z ilów tzw. serii poznańskiej. Są to głównie ily margliste i węgliste. W obrębie tych utworów występują przewarstwienia piaszczyste lub piaszczysto-mułkowe oraz pokłady i soczewki węgla brunatnego. Strop utworów trzeciorzędowych występuje na zmiennej głębokości - od odsłonień na powierzchni terenu do 55m. Powierzchnię utworów trzeciorzędowych przykrywa warstwa osadów plejstocentrycznych różnej genezy: glacialnych i fluwioglacialnych oraz rzecznych. W strefie glacialno-tektonicznie spiętrzonych Wzgórz Twardogórskich w utworach czwartorzędowych występują kry utworów trzeciorzędowych (głównie ilów serii poznańskiej). W strefie tej stwierdzono również obecność utworów czwartorzędowych pod redeponowanymi osadami trzeciorzędu.

Największe rozprzestrzenienie mają piaski, żwiry i głązy moren czołowych oraz piaski i żwiry fluwioglacialne związane ze stadiem Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Występują tu również dwa poziomy gliny zwałowej przedzielonej osadami piaszczystymi: glina zwałowa piaszczysta starszego poziomu - szara i brudno

¹ Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego, Poznań 2021

² Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego, Poznań 2021

szara oraz glina zwałowa wyższego poziomu o barwie żółtobrazowej, miejscami szarobrazowej piaszczysta, silnie wapnista, miejscami ilasta z domieszką ilów. W zagłębieniach moreny dennej występują, chociaż rzadko, ily zastoiskowe oraz mulki i ily.

Dna dolin rzecznych wypełniają osady rzeczne – mulki i piaski o miąższości 3-8 m warstwowane i dobrze wysortowane. Miejscami w obrębie dolin i w zagłębieniach bezodpływowych w zachodniej części obszaru zachowały się torfowiska. Miąższość kenozoiku na obszarze gminy wynosi od 100 m w części południowo-wschodniej do 200 m w rejonie Bukowiny Sycowskiej.

Rzeźba w obrębie gminy została ukształtowana w wyniku działalności glacialnej, fluwioglacjalnej, rzecznej, wietrznej oraz procesów denudacyjnych i erozyjnych. Występują tu takie formy, jak:

- pojedyncze wzniesienia i wał moren spiętrzonych,
- sieć hydrograficzna: ciek naturalne, z których część ma tu swoje źródła, rowy melioracyjne i stawy hodowlane,
- formy dolinne, miejscami z wyraźnie zaznaczonymi krawędziami (dolina Polskiej Wody),
- niewielkie zagłębienia bezodpływowe,
- formy eoliczne – wydmy,
- formy antropogeniczne: nasypy i wykopy wzdłuż linii komunikacyjnych (linia kolejowa, drogi) oraz wyrobiska po eksploatacji kruszyw.

Powierzchnia gminy generalnie nachylona jest w kierunku północnym, ku dolinie rzeki Baryczy. Wysokość bezwzględna wynosi średnio 180 m n.p.m. Najniżej położony jest teren w północno-zachodniej części gminy, przy granicy z gminą Sośnie (w rejonie Pawłowa Wielkopolskiego) – do wysokości 148 m n.p.m. Najwyżej wyniesiony teren znajduje się w części południowo-zachodniej – na wysokości około 272 m n.p.m. (Góra Zbójnik – na zachód od miasta Międzybórz). Centralna i północna część obszaru gminy jest prawie płaska, miejscami lekko falista, o deniwelacjach dochodzących do 5m. Bardziej urozmaicona jest część południowo-zachodnia i południowo-wschodnia (rejon Wzgórz Twardogórskich). Deniwelacje wynoszą tu około 80m a miejscami 100m.

Powierzchnię gminy rozcinają doliny cieków spływających ze Wzgórz Twardogórskich. Do największych cieków zaliczyć należy płynące przez wschodnią część gminy rzeki Młyńską Wodę i Polską Wodę (tylko niewielkie odcinki znajdują się w granicach gminy). Rzeki te płyną niemal równolegle rozległą płaską doliną z południa w kierunku NNW ku dolinie rzeki Baryczy.

Na terenie opracowania występują udokumentowane złoża kruszyw naturalnych, które aktualnie nie są eksploatowane (Kamień i Ose).

Z uwagi na budowę geologiczną i rzeźbę terenu na omawianym obszarze nie występują poważniejsze ograniczenia w zagospodarowaniu terenów. Warunków geotechnicznych w większości terenu gminy oceniane są jako dobre.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

3. Prawne formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) formami ochrony przyrody w Polsce są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Z wyżej wymienionych na terenie gminy Międzybórz występują następujące formy ochrony przyrody:

- **obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska** – obejmujący całą gminę Międzybórz, powołany Rozporządzeniem Nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego z dnia 25 września 1995 r. Nr 15, poz. 95). Aktualną podstawą jego funkcjonowania jest Rozporządzenie Nr 30 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" dla terenu obszaru leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2008 r. Nr 12, poz. 10). O powołaniu obszaru chronionego krajobrazu zadecydowały walory estetyczno-widokowe krajobrazu, zróżnicowanie występujących ekosystemów, rzeźba terenu, złożona sieć cieków, rowów i kompleksów stawowych oraz charakter i stan szaty roślinnej,
- **rezerwat przyrody Gola** - obejmuje obszar lasu o powierzchni 12,05 ha, celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem jodły. Rezerwat został powołany Zarządzeniem Nr 31 Ministra Leśnictwa z dnia 15 lutego 1954 r., dla rezerwatu obowiązuje Zarządzenie Nr 1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Gola" (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 28 poz. 345) i zmieniające je Zarządzenie Nr 1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 stycznia 2012 r. (Dz. Urz. z 2012 r. poz. 240). Na terenie rezerwatu panuje typ siedliskowy las mieszany wyżynny świeży, drugim jest bór mieszany świeży. Występują tu dwa siedliska - kwaśna dąbrowa oraz wyżynny, jodłowy bór mieszany, są to siedliska zaliczone do siedlisk wymagających ochrony w ramach sieci obszarów Natura 2000. W 2013 roku na terenie rezerwatu utworzono obszar Natura 2000 „Bór Jodłowy w Goli” PLH20107 o powierzchni 11,93 ha,
- **obszar Natura 2000 Bór Jodłowy w Goli** – powołany Decyzją wykonawczą Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358) (2013/741/UE), dla obszaru obowiązuje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bór Jodłowy w Goli (PLH020107). Obszar pełni kluczową funkcję w ochronie siedliska 91P0-1 - wyżynny jodłowy bór mieszany,
- **pomniki przyrody** – zgodnie z ww. ustawą pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej

lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie; zgodnie z rejestrem Regionalnej dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu na terenie gminy Międzybórz znajduje się 6 pomników przyrody, 2 na terenie miasta, w tym grupa 4 lip i 4 na obszarze wiejskim.

Tab 1. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Międzybórz.

Lp.	Numer rejestru wojewódzkiego	Obręb	Przedmiot ochrony	Podstawa prawna
1.	1040	Międzybórz	Grupa drzew - Lipa Drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 września 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 185 poz. 2983)
2.	1041	Dziesławice	Głaz narzutowy Eratyk ze Skandynawii	Decyzja Nr 8/64 Prezydium WRN Wrocławia z dnia 20 marca 1964 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)
3.	1042	Bukowina Sycowska	Głaz narzutowy	Rozporządzenie Nr 14 z dnia 7 grudnia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Kaliskiego Nr 1/91 poz. 3)
4.		Kraszów	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr XXXIV/202/2018 Rady Miejskiej w Międzybórz z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 965)
5.		Kamień	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr XXXIV/202/2018 Rady Miejskiej w Międzybórz z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 965)
6.		Międzybórz	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr XXXIV/202/2018 Rady Miejskiej w Międzybórz z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 965)

źródło: opracowanie własne na podstawie wykazu form ochrony przyrody - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>)

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się, dla wskazanych terenów, utworzenia obszaru czy wyznaczenia obiektu objętego prawną formą ochrony przyrody.

4. Powiązania ekologiczne

Na obszarze gminy Międzybórz występują korytarze wyznaczone w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego.

W ramach tej koncepcji na terenie gminy wyróżniono dwa korytarze:

- Wzniesienia południowej Wielkopolski KPdC-16B (południowa część gminy i północy skraj obrębu Niwki Książęce
- Stawy Milickie GKPdC-17 (zachodnia część gminy).

Należą one do Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC), który łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem

Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

5. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji A. Okołowicza teren gminy należy do regionu śląsko-wielkopolskiego. Obszar ten znajduje się pod wpływem ścierających się mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego wyrażnie kształtujących jego klimat, charakteryzujący się dużą zmiennością warunków pogodowych. Położenie regionu na przedpolu Sudetów oraz dominujący wpływ mas z kierunków zachodnich i południowych wpływa na jego uprzywilejowanie termiczne.

W gminie Międzybórz dni upalne (z maksymalną temperaturą powyżej 28°C) występują od kwietnia do września, średnio w poszczególnych miesiącach takich dni występują od 0,1 (kwiecień) do 7,5 (lipiec). Dni gorące (z temperaturą maksymalną pomiędzy 24°C a 28°C) mogą występować od kwietnia do października, z największą częstotliwością przypadającą na miesiąc sierpień (9,2 dnia). Dni mroźne (z temperaturą maksymalną poniżej 0°C) występują od października do maja, a najczęściej w styczniu (średnio 20,6 dnia).

Struktura opadów w gminie Międzybórz jest charakterystyczna dla typu klimatu umiarkowanego. Opady występują przez cały rok, przy czym największe miesięczne sumy występują w okresie letnim (od maja do września) osiągając średnie sumy od 57 mm (we wrześniu) do 94 mm (w lipcu). Najniższe sumy opadów notuje się od października do kwietnia, kiedy miesięczne sumy nie przekraczają 48 mm. Opady nawalne powyżej 20 mm mogą pojawiać się od kwietnia do listopada. Największa liczba dni suchych (bez opadu) występuje w październiku (16,9 dnia). Śnieg na terenie gminy pojawiać się może od października do maja. Największa liczba dni ze śniegiem notowana jest w styczniu (9,9 dnia).

W gminie Międzybórz dominuje wiatr z sektora zachodniego-północnego-zachodniego (WNW) oraz północno-zachodniego (NW), a w mniejszym stopniu z sektora zachodniego (W). Wiatr o największych prędkościach również występuje z kierunku zachodniego-północnego-zachodniego (WNW) oraz północno-zachodniego (NW). Najrzadziej występuje wiatr z sektora północno-wschodniego (NE) oraz wschód-północny-wschód (ENE).

Klimat lokalny modyfikowany jest warunkami topograficznymi, bliskością kompleksów leśnych, pól uprawnych i obecnością wód powierzchniowych. W rejonie dolin rzecznych okresowo zalegają chłodne masy powietrza o zwiększonej wilgotności, stąd częściej aniżeli na wysoczyźnie występują tu przygruntowe przymrozki. Podwyższona wilgotność powietrza oraz częstsze występowanie mgieł i zamgleń towarzyszą też obszarom o płytszym poziomie wód gruntowych. W miejscach zabudowanych mogą występować podwyższone temperatury powietrza (o 1 - 2°C). Na terenach nieosłoniętych zwiększa się prędkość wiatru. Klimat podlega również lokalnym modyfikacjom, spowodowanym gęstą, wielokondygnacyjną zabudową mieszkalną. Tereny rolne charakteryzują się dobrymi i przeciętnymi warunkami solarnymi, dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi, bardzo dobrym przewietrzaniem oraz małą częstotliwością występowania mgieł. Występujące w przestrzeni rolnej zadrzewienia i zakrzewienia działają modyfikująco na warunki klimatu miejscowego hamując prędkość wiatru,

spowalniając obieg wody i ograniczając parowanie wody z gleb. Tereny te cechują się korzystnymi warunkami dla osadnictwa, a także prowadzenia gospodarki rolnej. Zwarte tereny leśne wyróżniają się wyrównanym profilem termicznym dobowym i rocznym (wyższe minimum i niższe maksimum), zwiększoną wilgotnością względną powietrza i niższymi jej amplitudami w ciągu doby, dużą zawartością fitoncydów (olejków eterycznych), zwiększoną zawartością ozonu itp. Obszary leśne zaburzają swobodne przemieszczanie mas powietrza zmieniając ich kierunek oraz tworząc nisze o charakterze czasowym, w których powietrze stagnuje. Ze względu na małe kontrasty temperatury i wilgotności wpływają łagodząco na tereny sąsiednie.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmiany warunków klimatycznych.

6. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Według geobotanicznego podziału Polski gmina Międzybórz należy do prowincji Niżowo-Wyżynnej, Środkowoeuropejskiej, podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, działu Brandenbursko-Wielkopolskiego [B], krainy Południowowielkopolsko-Łużyckiej [B4], Podkrainy Południowowielkopolskiej [B4b] i okręgów:

- Okręg Doliny Baryczy B4b12.e
- Okręg Wzgórz Trzebnickich B4b13.e

Gmina charakteryzuje się dominacją nieleśnych zbiorowisk antropogenicznych i półnaturalnych, użytkowanych przez człowieka (grunty orne, łąki i pastwiska). Zbiorowiska nieleśne zajmują 55% powierzchni gminy, a tereny leśne zajmują ponad 44% powierzchni gminy.

Na terenach gminy stwierdzono występowanie zespołów roślinnych – naturalnych, półnaturalnych i synantropijnych. Do najcenniejszych należą: łąki trzęślicowe, łągi wierzbowo-topolowe, grądy (wysoki i niski), żyzna buczyna niżowa oraz kwaśna buczyna niżowa.

Występują tu również gatunki roślin ściśle i częściowo chronionych: widłak goździsty, paprotka zwyczajna, długosz królewski, salwinia pływająca, grązel żółty, grzybień białe, grzybieńczyk wodny, kukulka szerokolistna, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, kosaciec syberyjski, widłak jałowcowy, widłak cyprysowy, wawrzyn wilczelyko, wiciokrzew pomorski, gnieźnik leśny, kruszczyk drobnolistny, podkolan biały, lilia złotogłów, orlik pospolity, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżyca wiosenna, storczyk krwisty, a w części wielkopolskiej rosziczka okrągłolistna i gnidosz rozesłany, centuria pospolita, bagno zwyczajne, pierwiosnka lekarska, kocanki piaszkowe. Ponadto stwierdzono też w lasach grzyb sromotnik bezwstydy oraz porost – płucnicę islandzką.

Wśród chronionych gatunków płazów stwierdzono występowanie: grzebiuszki ziemnej, kumaka nizinnego; ropuch - paskówki, szarej i zielonej; rzekotki drzewnej; traszki - grzebieniastej i zwyczajnej; żaby - moczarowej, jeziorkowej, wodnej, śmieszki i trawnej.

Z gatunków gadów chronionych stwierdzono występowanie: jaszczurki - zwinka i żyworodna, padalca zwyczajnego, zaskrońca i żmiję zygzakowatą.

Wśród ssaków stwierdzono: wszystkie owadożerne oraz wiewiórka pospolita, bóbr europejski, chomik europejski, popielica, orzesznica, wydra, gronostaj i łasica.

Teren zamieszkują liczne gatunki ptaków. Na stawach i zbiornikach wodnych regularnie wyprowadzają swe lęgi ptaki wodno-błotne, a wiele innych zatrzymuje się na przelotach wiosną i jesienią. Na dużych i płytkich stawach, w rozległych łąkach szuwarów gniazdują: gęgawa, bąk, drapieżny błotniak stawowy, a także perkoz rdzawoszyi, perkozy, wodnik, brzęczka, trzciniak i trzcinniczek. Charakterystycznym gatunkiem mokradel śródlęśnych i okolic stawów jest żuraw. Wiele ptaków nalatuje z oddalonych stawów Miłickich. W lasach na szczególną uwagę zasługują: dzięcioł czarny, lelek i gołąb siniak. W najstarszych drzewostanach gniazduje bocian czarny. Ptaki wodno-błotne łąk są obecnie nieliczne. Jedynie w latach wilgotnych występują pary czajki, kszyska, rycyka oraz krwawodzioba.

Ekosystemy leśne, łąkowe i wodne umożliwiają funkcjonowanie niemal pełnego łańcucha pokarmowego. Z ssaków na obszarze gminy odnotowano występowanie następujących gatunków:

Owadożerne: Jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*), Jeż wschodni (*Erinaceus concolor*), Kret (*Talpa europaea*), Ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), Ryjówka malutka (*Sorex minutus*), Rzęsorek rzeczek (*Neomys fodiens*), Zębielek karliczek (*Crocidura suaveolens*).

Nietoperze: Nocek duży (*Myotis myotis*), Nocek Natterera (*Myotis nattereri*), Nocek wąsatek (*Myotis mystacinus*), Nocek rudy (*Myotis daubentoni*), Mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), Karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), Borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), Gacek brunatny (*Plecotus auritus*), Gacek szary (*Plecotus austriacus*).

Zajęczaki: Królik (*Oryctolagus cuniculus*), Zając szarak (*Lepus capensis*).

Gryzonie: Wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*), Bóbr europejski (*Castor fiber*), Chomik europejski (*Cricetus cricetus*), Piżmak (*Ondatra zibethicus*), Nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*), Karczownik (*Arvicola terrestris*), Darniówka zwyczajna (*Pitymys subterraneus*), Nornik północny (*Microtus oeconomus*), Nornik bury (*Microtus agrestis*), Polnik (*Microtus arvalis*), Mysz domowa (*Mus musculus*), Szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), Badylarka (*Micromys minutus*), Mysz polna (*Apodemus agrarius*), Mysz leśna (*Apodemus flavicollis*), Mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), Popielica (*Glis glis*), Orzesznica (*Muscardinus avellanarius*).

Drapieżne: Lis (*Vulpes vulpes*), Jenot (*Nyctereutes procyonoides*), Borsuk (*Meles meles*), Wydra (*Lutra lutra*), Kuna leśna (*Martes martes*), Kuna domowa (*Martes foina*), Tchórz zwyczajny (*Mustela putorius*), Gronostaj (*Mustela erminea*), Łasica łąska (*Mustela nivalis*), Norka amerykańska (*Mustela vison*).

Parzystonokopytne: Dzik (*Sus stoea*), Łoś (*Alces alces*), Sarna (*Capreolus capreolus*), Jeleń (*Cervus elaphus*), Daniel (*Dama dama*).

Gmina Międzybórz położona jest w otoczeniu dużych skupisk stawów w rejonie Grabownicy i Rybina. Tereny wodne oraz bezpośrednio z nimi sąsiadujące są siedliskami wielu cennych gatunków ptaków, tj. żuraw, bocian czarny, perkoz rdzawoszyi, bąk i gągoł. Ptaki te spotykane są na obszarze gminy Międzybórz (naloty).

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

7. Gleby

Na obszarze gminy występują następujące typy gleb: gleby bielcowe, gleby brunatne wylugowane i kwaśne oraz gleby murszowe i mady. Gleby te wytworzone zostały z utworów piaszczystych, piaszczysto - żwirowych i gliniastych z dużym udziałem frakcji piaszczystych. Dominują gleby bardzo lekkie. Zajmują one około 74% powierzchni gruntów ornych natomiast gleby lekkie – 22% a gleby średnio ciężkie – 4%. Gleby najlepsze, a mianowicie bielcowe i brunatne wytworzone zostały z glin lekkich, średnio pylastych, ilów piaszczystych lub piasków gliniastych na glinach ciężkich i glinach lekkich. Gleby te odznaczają się prawidłowymi stosunkami powietrzno – wodnymi i zaliczane są do IIIb i IVa klasy bonitacyjnej. Nadają się do wszystkich upraw polowych oraz do prowadzenia sadownictwa. Gleby te zajmują jednak niewielkie powierzchnie w obrębie Wzgórz Twardogórskich. Gleby bielcowe lub brunatne kwaśne powstały z piasków gliniastych lekkich, piasków słabo gliniastych, glin lekkich pylastych na glinach średnich, ciężkich i ilach piaszczystych. Stanowią one IVb i V klasę bonitacyjną gruntów ornych, na których dobre plony dają mniej wymagające zboża i rośliny pastewne. Gleby najslabsze – bielcowe i brunatne kwaśne - wytworzone zostały z piasków średnich lub gliniastych lekkich na piaskach luźnych i glinach średnich. Tworzą one V – VI klasę bonitacyjną i występują przeważnie w północno – wschodniej i północnej części gminy. W obrębie dolin rzecznych występują gleby murszowe i mady charakteryzujące się nadmiernym stałym lub okresowym uwilgotnieniem.

W obszarze opracowania planu występują gleby o przeciętnych i niskich walorach produkcji rolniczej. W części obszaru opracowania występują gleby klasy RIVa, RIVb, RV, LsV, LsVI, PsIV i PsV.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

8. Wody powierzchniowe

Gmina Międzybórz położona jest w dorzeczu Odry, zlewniach rzek: Baryczy oraz Widawy. Do zlewni Widawy należy jedynie niewielki, południowo - zachodni skraj gminy, na którym nie ma żadnych cieków. Cały obszar gminy jest odwadniany w kierunku północno - zachodnim do rzeki Baryczy i obejmuje zlewnie cząstkowe jej dopływów. Należą do nich: Jażwinek, Kanał Młyńska Woda, Struga Hądrychówka, Polska Woda i Potok Działawicki (przepływające częściowo przez obszar opracowania). Ponadto powierzchnia gminy poprzecinana jest mniejszymi ciekami, które prowadzą wodę stale lub okresowo oraz siecią rowów melioracyjnych i drenarskich (pozostałe ciek wodne w obszarze opracowania Dopływ spod Bukowiny Sycowskiej, Dopływ spod Oskiej, Dopływu spod Żabińca i Dopływu spod Klonowa). Na obszarze opracowania naturalne zbiorniki wód stojących stanowią wyłącznie małe oczka wodne w obniżeniach bezodpływowych. Poza nimi znajduje się tu kilka kompleksów sztucznych zbiorników wodnych. Wszystkie one zasilane są z cieków powierzchniowych wpływając przez to na stany i jakość tych wód. Zgodnie z treścią poprzednich rozdziałów opracowania stawy te nie są w większości użytkowane, w skutek czego podlegają stosunkowo silnym procesom eutrofizacji (naturalnej).

W procesie wdrażania postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej w Polsce wyznaczono jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), stanowiące podstawową jednostkę dla realizacji prac planistycznych. Cały teren

gminy położony jest w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry, w zasięgu dwóch jednolitych części wód - PLRW60001714269, Polska Woda od źródeł do Młyńskiego Rowu oraz PLRW60001714289, Malinowa Woda:

- **PLRW60001714269, Polska Woda od źródeł do Młyńskiego Rowu** - typ JWCP - Potok nizinny piaszczysty (17), status – naturalna część wód, ocena stanu – zły, cel środowiskowy – dobry stan ekologiczny i chemiczny, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych –zagrożona, odstępstwo art. 4.4, 4.5 RDW – tak, typ odstępstwa – brak możliwości technicznych, termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021, uzasadnienie odstępstwa – brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych,
- **PLRW60001714289, Malinowa Woda** - typ JWCP - Potok nizinny piaszczysty (17), status – naturalna część wód, ocena stanu – zły, cel środowiskowy – dobry stan ekologiczny i chemiczny, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych –niezagrożona, odstępstwo art. 4.4, 4.5 RDW – nie dotyczy, typ odstępstwa – nie dotyczy, termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015, uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. 2023 poz. 335). Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. W trakcie wyznaczania celów środowiskowych dla wód powierzchniowych na IV cykl planistyczny (2022–2027) bazowano na procedurze przyjętej w cyklu poprzednim 2016–2021 (aPGW). Analogicznie, cele środowiskowe ustalono w odniesieniu do wymagań dla stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Podczas oceny stanu wód i wyznaczania celów środowiskowych wykorzystano najnowsze dane i opracowania, w tym nowe metodyki określania stanu elementów biologicznych i hydromorfologicznych, aktualizację wyznaczania SZCW i SCW, oraz zweryfikowaną typologię wód.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 RDW celem dla wód powierzchniowych jest:

- nie pogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW;
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;

- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych;
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Zgodnie z powyższym, celem środowiskowym dla części wód niewyznaczonych jako SCW lub SZCW, którym w konsekwencji nadano status NAT, jest:

- dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- bardzo dobry stan ekologiczny, w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na bardzo dobry stan ekologiczny;
- stan dobry, w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

W przypadku części wód wyznaczonych jako SCW lub SZCW celem środowiskowym jest:

- dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- maksymalny potencjał ekologiczny w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na maksymalny potencjał ekologiczny;
- stan dobry w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

W roku 2023 przeprowadzone zostały badania jakości tzw. jednolitych części wód powierzchniowych na terenie całego województwa dolnośląskiego i województw sąsiednich, w tym w punktach pomiarowych w obrębie zlewni JCWP znajdujących się w obrębie gminy. W roku 2023 nie określano stanu ekologicznego oraz nie badano stanu chemicznego. Zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek w roku 2023” (GIOŚ) stan czystości rzek na obszarze gminy Międzybórz w zakresie wskaźników fizykochemicznych można określić jako dobry. Pozostałe parametry w zasięgu JCWP zlokalizowanych w zasięgu gminy nie były badane.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

9. Zagrożenie powodzią

Zgodnie z Mapą Zagrożenia Powodziowego (MZP) na obszarze gminy Międzybórz wyznaczone zostały obszary zagrożenia powodzią (w tym szczególnego zagrożenia powodzią). Obejmują one niewielkie obszary we wschodniej części gminy, w obrębie Niwki Kraszowskie wzdłuż rzeki Polska Woda.

Są to obszary:

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

10. Zagrożenie suszą

Susza rozumiana jest jako zjawisko naturalne, wywołane przez długotrwały brak opadów atmosferycznych, przejawiający się okresowym obniżeniem poziomu wód powierzchniowych lub podziemnych, mogące skutkować ograniczeniami w możliwości korzystania z wód, dostępu do usług wodnych lub możliwości prowadzenia produkcji rolnej lub leśnej. Wyróżniamy następujące typy suszy: atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną, hydrogeologiczną.

Głównym skutkiem suszy jest ograniczenie wielkości dostępnych zasobów wodnych przeznaczonych do użytkowania i zabezpieczających funkcjonowanie ekosystemów.

Podczas opracowywanie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy określono stopnie zagrożenia każdego z typów suszy. Ocenę łącznego zagrożenia wszystkimi wymienionymi powyżej typami suszy uzyskano przez zsumowanie wyników zagrożenia uzyskanych kolejno dla suszy rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej.

Na terenie gminy Międzybórz występują tereny umiarkowanego, silnego i ekstremalnego zagrożenia suszą.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

11. Wody podziemne

Na obszarze gminy wyróżnić można dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy (związany z piaskami fluwioglacjalnymi oraz piaskami współczesnych dolin) oraz trzeciorzędowy. Znaczenie użytkowe ma piętro czwartorzędowe. Piętro czwartorzędowe związane jest ze strukturami dolin kopalnych, głównie na północy gminy, na pozostałym obszarze wody występują w strukturach i poziomach glaciofluwialnych i interglacjalnych. Wody podziemne występują w utworach piaszczysto - żwirowych tworzących warstwy o zróżnicowanej miąższości, na obszarach wysoczyznowych poziomy czwartorzędowe są miejscami nieciągłe. Poziomy wod czwartorzędowych charakteryzują się zróżnicowanymi wydajnościami: od kilku m³/d do ponad 1500 m³/d. Są one zasilane przez infiltrację wód opadowych (warstwy wodonośne w obrębie obszarów wysoczyznowych) oraz na drodze dopływów wód naporowych z podłoża – z wodonośnych utworów trzeciorzędu. Piętro trzeciorzędowe stanowią wody w piaszczystych, bądź żwirowych utworach miocenu. Mają one charakter soczew o zróżnicowanej miąższości i rozciągłości w obrębie dominującego kompleksu ilastego. Wydajności otworów studziennych czerpiących z piętra trzeciorzędowego wahają się w granicach od kilku do 70 m³/h.

Część gminy, obszary poza granicami opracowania, znajdują się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 303 „Barycz – Głogów E”.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 80. System krążenia wód podziemnych na terenie JCWPd 80 ze względu na budowę geologiczną, rozpoznanie warunków hydrogeologicznych i jej wielkość jest stosunkowo mało złożony i ma charakter lokalny. Zasilanie wód podziemnych piętra czwartorzędowego zachodzi głównie na drodze bezpośredniej infiltracji opadów do warstwy wodonośnej - dolina Baryczy, bądź poprzez nakład utworów słabo przepuszczalnych - obszar wysoczyzny. Układ hydroizohips czwartorzędowego poziomu wodonośnego wskazuje na drenujący charakter rzeki Baryczy. Natomiast na obszarze wysoczyznym układ hydrodynamiczny jest wyraźnie zróżnicowany. Wynika to z faktu występowania wododziałów III rzędu między dopływami Baryczy. Zasilanie zbiornika trzeciorzędowego odbywa się na drodze przesączania z nadległych poziomów czwartorzędowych, w mniejszym stopniu bezpośredniej infiltracji opadów w rejonach położonych w obrębie wysoczyzny morenowej. Poziom ten charakteryzuje się zmienną i zróżnicowaną odnawialnością. Wynika to z niejednorodności warunków zasilania i odpływu wód, które są pochodną głębokości występowania poziomu wodonośnego, jego parametrów filtracyjnych, stopnia izolacji.³

Stan chemiczny, ilościowy u ogólny ocenia się jako dobry.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. 2023 poz. 335). Dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu; ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan;
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu, definiowanego w art. 2 RDW jako stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej „dobry”.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

12. Powietrze

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu wydał w 2024 roku „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie dolnośląskim w 2023 roku”. Województwo zostało podzielone na strefy, a gmina Międzybórz znalazła się w strefie dolnośląskiej. Ze względu na ochronę zdrowia, zanieczyszczenie dwutlenkiem siarki (SO₂), dwutlenkiem azotu (NO₂), tlenkiem węgla (CO), benzenem (C₆H₆), kadmem w pyłe PM₁₀ (Kd), niklem w pyłe PM₁₀ (Ni), pyłem zawieszonym PM_{2.5} sytuowało strefę dolnośląską w klasie A, dla której stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych. Poziom pyłu zawieszonego PM₁₀, poziom arsenu (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz poziomu benzo(a)pirenem (B(a)P) w pyłe PM₁₀ sytuował strefę w klasie C czyli

³ Karta informacyjna JCWPd nr 80, PIG-PIB

powyżej poziomu docelowego. Natomiast poziom ozonu (O₃) sytuowało strefę w klasie C oraz D2 czyli odpowiednio powyżej poziomu celu docelowego oraz długoterminowego.

Na terenie gminy występuje obszar przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu, natomiast nie występuje obszar przekroczeń poziomu docelowego dla ozonu.

Na terenie gminy nie wskazano obszaru przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀.

Na terenie gminy nie wskazano obszaru przekroczeń poziomu docelowego arsenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Na terenie gminy nie wskazano obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się pogorszenia stanu czystości powietrza atmosferycznego, o ile w otoczeniu obszaru objętego planem nie powstanie zakład emitujący znaczne ilości zanieczyszczeń do atmosfery.

13. Hałas

Degradacja środowiska z punktu widzenia emisji hałasu do środowiska jest spowodowana przede wszystkim przez ruch pojazdów samochodowych.

Standardy akustyczne w środowisku dla terenów o różnych funkcjach określa rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem - dla zainwestowania występującego w obrębie obszaru opracowania MPZP.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LDWN	LN	LDWN	LN
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	64	59	50	40
Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży				
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	68	59	55	45
Tereny zabudowy zagrodowej				
Tereny mieszkaniowo – usługowe				

Hałas komunikacyjny można oceniać wg subiektywnej skali uciążliwości (opracowanej przez Państwowy Zakład Higieny). Dla niektórych terenów poziom dopuszczalny należy do kategorii o średniej lub dużej.

Tab. 2. Skala subiektywnej uciążliwości hałasu komunikacyjnego

Uciążliwość	Laeq [dB]
-------------	-----------

mała	< 52
średnia	52...62
duża	63.....70
bardzo duża	> 70

Gmina Międzybórz nie stanowi istotnego węzła drogowego o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Natomiast jest istotnym elementem w skali lokalnej jest droga krajowa nr 25.

W 2022 roku GDDKiA opracowało Strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie. Obszar Droga krajowa nr 25 nie była objęta analizą.

Na terenie gminy planowana jest obwodnica Międzybórza, w ciągu drogi krajowej nr 25. Przebieg obwodnicy nie jest potwierdzony ustaleniem linii rozgraniczających teren, dlatego nie wyznacza się dla nich stref komunikacyjnych⁴, tereny przez które jest planowany przebieg obwodnicy pozostawiono jako tereny otwarte.

Planowana obwodnica może emisji hałasu do środowiska.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

14. Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są m.in. linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne, radionawigacyjne. W zależności od mocy urządzeń, ich konstrukcji, lokalizacji itd. różny może być zasięg oddziaływania tych urządzeń.

Przez gminę Międzybórz przebiega nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego ani najwyższego napięcia.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykonał w 2023 r. pomiary poziomów pól elektromagnetycznych. W 2021 roku zmienił się sposób prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych w porównaniu do lat poprzednich. Zasadą funkcjonowania nowej sieci monitoringu PEM w ramach państwowego monitoringu środowiska jest wyznaczanie punktów pomiarowych dla każdego województwa dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. Punkty pomiarowe stałej sieci monitoringu wyznacza się dla dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast. Natomiast punkty pomiarowe dla monitoringu badawczego wyznacza się dla czteroletniego cyklu pomiarowego na obszarze wszystkich gmin wiejskich.

Na terenie gminy nie były prowadzone monitoringi.

15. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na obszarze gminy nie stwierdzono ryzyka występowania poważnych awarii.

⁴ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren

Inne zagrożenia mogą być związane ze zdarzeniami losowymi, będącymi nie do przewidzenia na etapie sporządzania planu, w tym np. wypadkami w transporcie kołowym, podczas przewozu materiałów niebezpiecznych dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi.

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się zmian w tym zakresie.

16. Złoża kopalin

Na obszarze gminy Międzybórz zlokalizowanych jest 7 złóż piasków i żwirów:

- KN 9608 Bukowina 1 – w miejscowości Bukowina Sycowska,
- KN 2946 Kamień – w miejscowości Kamień,
- KN 2945 Kraszów – w miejscowości Kraszów,
- KN 19069 Kraszów II-1 – w miejscowości Kraszów,
- KN 8754 Kraszów III – w miejscowości Kraszów,
- KN 2944 Ose II – w miejscowości Ose,
- KN 19824 Ose III – w miejscowości Ose.

Na terenie gminy Międzybórz występuje teren i obszar górniczy (nr w rejestrze 10-1/5/477), w obrębie miejscowości Kraszów, dz. nr 217, ustanowione dla złoża piasku i żwiru (Kraszów II-1 KN 19069).

17. Dziedzictwo kulturowe

Rejestr zabytków nieruchomych dla gminy Międzybórz obejmuje 13 obiektów. Na terenie miasta Międzybórz znajduje się 7 obiektów.

Na obszarze wiejskim gminy znajdują się 4 obiekty wpisane do rejestru zabytków. Najcenniejszymi zabytkami są kościoły oraz obiekty w założeniach pałacowo-folwarcznych.

Na terenie gminy Międzybórz zidentyfikowano 104 obiektów, obszarów i zespołów dworsko-folwarcznych, objętych ochroną konserwatorską (38 z tych obiektów znajduje się na terenie miasta).

Ponadto ochroną objęty jest historyczny układ urbanistyczny miasta Międzybórz wraz z przedmieściami oraz historyczne układy ruralistyczne wsi, wszystkich poza wsią Osa.

Najstarsze ślady pobytu człowieka i osadnictwa na obszarze gminy Międzybórz pochodzą z epoki kamienia. Występują również liczne ślady osadnictwa z okresu średniowiecza.

Znajdują się tu 83 zabytki archeologiczne, z czego 1 jest wpisany do rejestru zabytków.

V. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na obszarze gminy nie stwierdzono przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Planowane zagospodarowanie nie będzie powodować znaczących zmian w jakości środowiska na terenie miasta

i gminy. Potencjalne uciążliwości mieszczą się w granicach procesów urbanizacyjnych na obszarach miejskich i wiejskich i są ograniczane i eliminowane przez ustalenia planu i przepisy odrębne.

Projektowany plan ogólny i jego ustalenia są zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, a jego realizacja nie wpłynie znacząco negatywnie na stan środowiska i nie będzie powodować istotnych skutków przestrzennych wykraczających poza granice opracowania, również w zakresie ochrony różnorodności biologicznej.

VI. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Projekt planu ogólnego uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE.

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030,
- Strategia Rozwoju Kraju 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
 - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
 - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. n.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),

- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Ponadto cele planu ogólnego uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 w systemie dokumentów strategicznych stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów SOR. W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z SOR. Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych PEP2030 będzie wspierana przez cele horyzontalne.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego” czy „Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego” czy Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Po analizie celów strategicznych tych dokumentów w odniesieniu do ustaleń planu ogólnego można stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego realizują główne cele i kierunki rozwoju zawarte w wymienionych dokumentach strategicznych dla obszaru województwa, kraju i Europy. Realizacja ustaleń planu ogólnego

przyczyni się do polepszenia jakości środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Międzybórz oraz poprawy jakości życia jej mieszkańców.

VII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Istniejące problemy ochrony środowiska, zgodnie ze stanem środowiska na obszarze objętym planem (opisanym w rozdziale IV niniejszej prognozy) dotyczą okresowych przekroczeń jakości powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego. Oddziaływanie ustaleń projektu planu związane jest z rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu i ich wpływem na środowisko (opisanymi w rozdziale VIII niniejszej prognozy). W większości zostały one ocenione jako obojętne dla środowiska. Jednocześnie wykazano, że w przypadku realizacji projektowanego dokumentu nie przewiduje się pogorszenia stanu jakości klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Postanowienia planu uwzględniają ochronę zasobów środowiska, wynikającą z kierunków obowiązującego studium oraz istniejących uwarunkowań przyrodniczych.

Nie przewiduje się oddziaływania na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

VIII. OCENA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W TYM PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA

Ocena znaczących oddziaływań na środowisko przeprowadzona została przy uwzględnieniu wszystkich aspektów ochrony środowiska.

Ocenę podzielono na trzy części:

- pierwsza to synteza ustaleń projektu planu ogólnego (pkt 1),
- druga dotyczy prognozy oddziaływań na poszczególne elementy środowiska (pkt 2),
- trzecia dotyczy prognozy oddziaływań stref (pkt 3).

1. Synteza ustaleń projektu planu ogólnego

Gmina Międzybórz posiada 100% pokrycie planami miejscowymi.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy planistyczne uwzględniając przede przeznaczenia terenów wynikające z planów miejscowych oraz istniejący sposób zagospodarowania terenów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że suma chłonności terenów niezabudowanych w gminie znacznie przekracza obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową. W związku z tym, na obszarze gminy Międzybórz, poza obszarami uzupełnienia zabudowy oraz lukami w istniejącej zabudowie, nie wyznaczono nowych stref planistycznych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudową zagrodową.

Wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- SW - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SJ - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;

- SZ - strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową;
- SU - strefę usługową;
- SP - strefę gospodarczą;
- SR - strefę produkcji rolniczej;
- SI - strefę infrastrukturalną;
- SN - strefę zieleni i rekreacji;
- SC - strefę cmentarzy;
- SG – strefę górnictwa;
- SO - strefę otwartą;
- SK - strefę komunikacyjną.

Dla każdej strefy określono profil funkcjonalny (dla wybranych stref oprócz profilu podstawowego również profil dodatkowy) oraz wymagane wskaźniki (maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej)⁵.

Dla wybranych stref, zgodnie z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, określono niższą wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, niż wynika to z załącznika nr 1 do tego rozporządzenia.

2. Oddziaływania stref

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy dokonano podziału terenów na trzy grupy:

- tereny o oddziaływaniu korzystnym,
- tereny o oddziaływaniu średniokorzystnym,
- tereny o oddziaływaniu umiarkowanie niekorzystnym.

Dla każdej grupy oceniono oddziaływanie terenów pod względem: rodzaju oddziaływania, czasu trwania oddziaływania, częstotliwości oddziaływania, zasięgu oddziaływania, intensywności przekształceń, trwałości przekształceń oraz charakteru zmian. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń planu oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń planu na środowisko:

- oddziaływanie korzystne - **strefa otwarta SO, strefa zieleni i rekreacji SN, strefa cmentarzy SC** - tereny te podnoszą atrakcyjność krajobrazową i przyrodniczą obszaru, umożliwią migrację zwierząt. Obecność terenów otwartych, w tym lasów i terenów rolnych będzie miała korzystny wpływ na stosunki wodne,

⁵ określenie wskaźników uzależniono od profilu strefy

retencje, zachowanie zdolności produkcyjnych gleb i mikroklimat. Sąsiedztwo terenów otwartych powinno wpłynąć na podniesienie jakości życia na terenach zurbanizowanych,

Ocena oddziaływania:

- pod względem charakteru zmian jako korzystne,
 - pod względem intensywności przekształceń jako nieznaczne,
 - pod względem bezpośredniości oddziaływania jako bezpośrednie,
 - pod względem okresu trwania oddziaływania jako długoterminowe,
 - pod względem częstotliwości oddziaływania jako stałe,
 - pod względem zasięgu oddziaływania jako miejscowe, lokalne i ponadlokalne,
 - pod względem trwałości przekształceń jako odwracalne.
- oddziaływanie średniokorzystne – **strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW, strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ, strefa usługowa SU** – tereny te ingerują w istniejącą atrakcyjność krajobrazową i przyrodniczą poszczególnych obszarów, ze względu na duży udział powierzchni zabudowy i ograniczony udział powierzchni biologicznie czynnej będą prowadziły do nieznacznych zmian krajobrazowych oraz nieznacznego wpływu na stosunki wodne, możliwości retencyjne, zachowanie gleb i mikroklimat. W przypadku braku zastosowania odpowiednich rozwiązań minimalizujących, takich jak wprowadzanie zieleni urządzonej, systemów małej retencji czy nawierzchni przepuszczalnych, może dochodzić do pogorszenia lokalnych warunków środowiskowych, w tym zwiększenia efektu powierzchniowej miejskiej wyspy ciepła. Rekomenduje się stosowanie zrównoważonych rozwiązań urbanistycznych oraz integrowanie funkcji biologicznie czynnych w projektowanych układach przestrzennych.

Ocena oddziaływania:

- pod względem charakteru zmian jako bez znaczenia,
 - pod względem intensywności przekształceń jako nieznaczne,
 - pod względem bezpośredniości oddziaływania jako bezpośrednie,
 - pod względem okresu trwania oddziaływania jako długoterminowe,
 - pod względem częstotliwości oddziaływania jako stałe,
 - pod względem zasięgu oddziaływania jako miejscowe,
 - pod względem trwałości przekształceń jako odwracalne i częściowo odwracalne.
- oddziaływanie niekorzystne – **strefa produkcji rolniczej SR, strefa gospodarcza SP, strefa infrastrukturalna SI, strefa komunikacyjna SK, strefa górnictwa SG** - tereny te ingerują w istniejącą atrakcyjność krajobrazową i przyrodniczą poszczególnych obszarów, ze względu na duży udział powierzchni i intensywności zabudowy, nieznaczny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz inne uciążliwości związane z obecnością stref (np. komunikacja, infrastruktura techniczna, produkcja

przemysłowa). Istniejące i projektowane obszary w ramach poszczególnych stref prowadzą do istotnych zmian krajobrazowych, wpływu na klimat akustyczny oraz wpływu na stosunki wodne, możliwości retencyjne, zachowanie gleb i mikroklimat. Ponadto, intensyfikacja zabudowy przy ograniczonym udziale zieleni może prowadzić do fragmentacji siedlisk oraz zmniejszenia lokalnej bioróżnorodności, zwłaszcza w przypadku braku ciągłości ekologicznej i połączeń między istniejącymi strukturami przyrodniczymi. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej może również wpływać na jakość powietrza poprzez ograniczenie naturalnych procesów filtracyjnych oraz osłabienie zdolności środowiska do absorpcji zanieczyszczeń. W przypadku braku zastosowania odpowiednich rozwiązań minimalizujących, takich jak wprowadzanie zieleni urządzonej, systemów małej retencji czy nawierzchni przepuszczalnych, może dochodzić do pogorszenia lokalnych warunków środowiskowych, w tym zwiększenia efektu powierzchniowej miejskiej wyspy ciepła. Rekomenduje się stosowanie zrównoważonych rozwiązań urbanistycznych oraz integrowanie funkcji biologicznie czynnych w projektowanych układach przestrzennych.

Ocena oddziaływania:

- pod względem charakteru zmian jako zauważalne,
- pod względem intensywności przekształceń jako duże,
- pod względem bezpośredniości oddziaływania jako bezpośrednie,
- pod względem okresu trwania oddziaływania jako długoterminowe,
- pod względem częstotliwości oddziaływania jako stałe,
- pod względem zasięgu oddziaływania jako miejscowe,
- pod względem trwałości przekształceń jako nieodwracalne.

3. Wpływ ustaleń planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego

Obszary chronione i obiekty chronione, w tym obszar Natura 2000

Realizacja planu ogólnego nie powinna prowadzić do znaczących negatywnych skutków dla obszarów chronionych, ale ponieważ cała gmina jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu lokalnie mogą występować oddziaływania wymagające monitorowania (np. presja urbanizacyjna, wzrost natężenia ruchu w pobliżu terenów cennych przyrodniczo). Plan ogólny ma charakter strategiczny, brak jest tu konkretnych rozwiązań projektowych, dlatego ocena wykonana została na poziomie bardzo ogólnym, ponadto zmiany w zagospodarowaniu terenów są niewielkie w odniesieniu do obowiązujących planów miejscowych, dla których została przeprowadzona ocena na etapie ich uchwalania, nie przewiduje się nowych funkcji mogących negatywnie oddziaływać na walory obszaru chronionego.

Obszar Natura 2000 Bór Jodłowy w Goli

Na obszarach Natura 2000 nie ustanowiono zakazów prawnych, jednak zasadą obowiązującą dla tych obszarów jest niepodejmowanie działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska, dla których ochrony obszar Natura 2000 został wyznaczony. Plan ogólny respektuje te zasady, nie zmienia się przeznaczenie terenu i nie przewiduje się nowych inwestycji w sąsiedztwie obszaru, obszar znajduje się w strefie

otwartej, dla której profil podstawowy to teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, profil dodatkowy to teren zieleni urządzonej.

Rezerwat przyrody Gola

Dla terenu rezerwatu przyrody Gola podobnie jak dla obszaru Natura 2000 w planie ogólnym przewidziano strefę otwartą, dla której profil podstawowy to teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, profil dodatkowy to teren zieleni urządzonej.

Zakazy dotyczące rezerwatu przyrody zawarte są w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940) – plan ogólny respektuje te zakazy, w zakresie dotyczącym ustaleń planu, pozostawiając rezerwat w strefie otwartej i nie planując nowych inwestycji w jego sąsiedztwie.

Obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska

Plan ogólny respektuje zakazy określone w Rozporządzeniu Nr 30 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" dla terenu obszaru leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2008 r. Nr 12, poz. 10), w zakresie w jakim się go sporządza, poprzez wyznaczenie stref planistycznych i wskazanie dla nich wybranych wskaźników, plan ogólny nie zawiera zakazów, nakazów czy dopuszczeń, które by bezpośrednio odnosiły się do zakazów obowiązujących w obszarze chronionego krajobrazu, ale biorąc pod uwagę, że przeznaczenie terenów w planie ogólnym wynika z ustaleń planów miejscowych, z niewielkimi korektami i uzupełnieniem zabudowy, można stwierdzić, że jego przyjęcie nie będzie miało negatywnego wpływu na obszar.

Różnorodność biologiczna, fauna i flora

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony flory i fauny jest korzystne. Warto jednak podkreślić, że plan ogólny wyznacza duże obszary wyłączone z możliwości zabudowy, ponadto dopuszcza możliwości zabudowy jako uzupełnienie istniejącej zabudowy, w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych i nie ingeruje w tereny otwarte. W przypadku realizacji planu ogólnego może dojść lokalnie do niekorzystnych oddziaływań na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta w wyniku realizacji zamierzeń inwestycyjnych. Najistotniejszych oddziaływań należy spodziewać się w związku z realizacją inwestycji komunikacyjnych i kubaturowych. Nie bez znaczenia pozostają zadania z zakresu modernizacji budynków, które mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W przypadku pozostałych zadań nie przewiduje się istotnych oddziaływań.

Zdrowie i życie ludzi

W związku z realizacją planu ogólnego należy spodziewać się korzystnego wpływu na mieszkańców i ich jakość życia. Przewidywane zmiany stanowią uzupełnienie i kontynuację istniejącego zagospodarowania obszaru. Pozytywne oddziaływanie wiąże się również z uporządkowaniem procesu urbanistycznego dla całej gminy i harmonizacji jego rozwoju w związku z koniecznością realizacji zabudowy w oparciu o parametry określone dla każdej ze stref, w tym w szczególności zapewnienie minimalnych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej oraz brak ingerencji w tereny otwarte, w tym tereny leśne i tereny zieleni urządzonej.

Wody powierzchniowe i podziemne

Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby. Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i luki w zabudowie, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych jak i powierzchniowych. Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

Powietrze atmosferyczne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło, jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego nie przewiduje się pogorszenia stanu czystości powietrza atmosferycznego. Z uwagi na niewielkie zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej, na omawianym obszarze mogą powstać lokalne zanieczyszczenia spowodowane źródłami energii cieplnej (nowe źródła ciepła, tzw. niska emisja zanieczyszczeń z lokalnych systemów grzewczych) oraz zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego (ewentualne nowe dojazdy do nieruchomości) – skala tych zmian będzie na tyle niewielka, że pozostanie bez istotnego wpływu na stan czystości powietrza atmosferycznego.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Na obszarze opracowania nie planuje się istotnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Powierzchnia ziemi

Na obszarze gminy Międzybórz zlokalizowanych jest 7 złóż piasków i żwirów oraz teren i obszar górniczy (nr w rejestrze 10-1/5/477), w obrębie miejscowości Kraszów, dz. nr 217, ustanowione dla złoża piasku i żwiru (Kraszów II-1 KN 19069).

Strefy górnictwa (SG) zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. W granicach stref górnictwa zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Strefy te zlokalizowane są w obrębach Kamień, Ośka Piła, Kraszów. Wyznaczenie ww. terenów w obowiązujących planach miejscowych jako tereny eksploatacji złóż oraz jako strefa górnictwa (SG) w projekcie planu ogólnego umożliwia uzyskanie w przyszłości pozwolenia na wydobywanie.

Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną zrehabilitowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Nowe zagospodarowanie może mieć wpływ na rzeźbę terenu, jednak będzie to wpływ minimalny, związany bezpośrednio z przygotowaniem terenu do inwestycji (nie przewiduje się makroniwelacji).

Krajobraz

W wyniku realizacji planu ogólnego należy spodziewać się zarówno nieznacznie niekorzystnych jak i pozytywnych oddziaływań na krajobraz. Negatywne aspekty wynikają głównie z ryzyka fragmentacji przestrzeni i wprowadzenia nowych dysonansów wizualnych, takich jak nowe budynki czy nowe obiekty infrastrukturalne. Jednak planowanie przestrzenne oparte na harmonijnym kształtowaniu zabudowy, zachowaniu osi widokowych i rozwijaniu zielonej infrastruktury może złagodzić te negatywne skutki. Dodatkowo obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej należy nadawać formy architektoniczne, które będą harmonizować z otoczeniem. Należy ponadto ograniczyć lokalizację na całym obszarze gminy obiektów wymagających makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii terenu.

Klimat

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na lokalne warunki klimatyczne (ewentualne wprowadzenie nowej zabudowy nie zmieni tych warunków). Plan ogólny bezpośrednio nie będzie jednak wspierać transformacji klimatycznej, czyli przechodzenie na mniej emisyjne źródła ciepła, ograniczenie energochłonności budynków i transportu. Jednak dzięki odpowiedniemu rozmieszczeniu stref planistycznych i wskazaniu wskaźników, w tym powierzchni biologicznie czynnej obszar gminy będzie lepiej przystosowany do zmieniającego się klimatu.

Zabytki i dobra materialne

Na obszarze gminy znajdują się zabytki wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków. Plan ogólny nie jest bezpośrednio związany z ochroną zabytków, jedynie ustalenie stref planistycznych umożliwi zachowanie założeń parkowych, historycznych cmentarzy czy zagospodarowanie obiektów zabytkowych na nowe funkcje – usługowe lub mieszkaniowe. W związku z realizacją planu ogólnego należy spodziewać się korzystnego wpływu na zabytki.

IX. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zapisy projektu planu ogólnego nie przewidują realizacji inwestycji mogących wpłynąć na integralność obszarów objętych ochroną oraz przekraczających swym oddziaływaniem nieruchomości, na której mają być realizowane. Skumulowane oddziaływanie na elementy środowiska skutków realizacji zapisów projektu planu nie będzie mieć zasięgu transgranicznego.

X. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- objęcie obszarów szczególnego powodzią w przeważającej mierze strefą otwartą oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne – przypadki, w których plan ogólny wyznacza strefy, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, dotyczą terenów przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z dotychczas sporządzonymi dokumentami planistycznymi,
- objęcie strefą górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także terenów przeznaczonych pod eksploatację w obowiązujących dokumentach planistycznych,
- uwzględnienie obszarów Natura 2000 oraz działań ochronnych wyznaczonych w ustanowionych planach zadań ochronnych,
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (poza strefami SO oraz SK, dla których nie wyznacza się minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej).

XI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ze względu na ogólny charakter dokumentu prognoza nie formułuje rozwiązań alternatywnych do planu ogólnego uznając, że jej zapisy są najkorzystniejsze, a realizacja inwestycji będzie zgodna z przepisami odrębnymi w szczególności dotyczącymi ochrony środowiska.

Rozwiązania alternatywne powinny być wskazane na etapie procedury oddziaływania na środowisko szczegółowych projektów planów miejscowych.

XII. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Miejską w Międzybórz na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania planów miejscowych.

XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Międzybórz.

Gmina Międzybórz przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego uchwałą nr LXIX/427/2024 Rady Miejskiej w Międzybórz z dnia 19 marca 2024 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń planu, zarówno w obszarze opracowania, jak i w obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią związanych z ustaleniami planu miejscowego.

Gmina Międzybórz posiada 100% pokrycie planami miejscowymi.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy planistyczne uwzględniając przede przeznaczenia terenów wynikające z planów miejscowych oraz istniejący sposób zagospodarowania terenów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że suma chłonności terenów niezabudowanych w gminie znacznie przekracza obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową. W związku z tym, na obszarze gminy Międzybórz, poza obszarami uzupełnienia zabudowy oraz lukami w istniejącej zabudowie, nie wyznaczono nowych stref planistycznych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudową zagrodową.

Gmina położona jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska, na terenie gminy znajduje się rezerwat przyrody Gola, obszar Natura 2000 Bór Jodłowy w Goli oraz pomniki przyrody.

Wyznaczono następujące strefy planistyczne: SW - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; SJ - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; SZ - strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową; SU - strefę usługową; SP - strefę gospodarczą; SR - strefę produkcji rolniczej; SI - strefę infrastrukturalną; SN - strefę zieleni i rekreacji; SC - strefę cmentarzy; SG – strefę górnictwa; SO - strefę otwartą; SK - strefę komunikacyjną.

Zapisy planu ogólnego gminy będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2026 r., poz. 538).